www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба адресувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., субота 18-го вересня 1915. Ч. 110. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Saturday, September 18, 1915. N. 110.

ВЕЛИКА РІШАЮЧА БИТВА НА ПІВНОЧИ.

ПІНСК ЗДОБУТИЙ.

Союзні війска уступили над ріку Стрипу.

Велике невдоволенє в Росії з причини відложеня думи.

ВЕЛИКА БИТВА О ЗЕЛІЗНИЧИЙ ШЛЯХ ВИЛЬНА-РОВНО.

ЛОНДОН, 16. вересня. — На східнім терені війни відбувають ся тепер величезні змаганя двох мілїонових армій на довгій лінії, яка тягнеть ся майже без перестанку від „Пінських болот" аж до Балтійського моря. Чим більше союзні війска зближають ся до головного шляху, тим сильнїйший стрічають вони опір зі сторони Москалів.

О посїданє сего головного шляху відбудуть ся ще дуже тяжкі і кроваві битви. Обі сторони доцїнюють велику воєнну вартість отсего шляху і тому ті змаганя треба буде окупити ще дуже великими жертвами в людях.

Коли би Москалям удало ся оборонити і недопустити Нїмцїв до занятя сего шляху, тодї Нїмцї були би приневолені на зиму цофнути боєву і оборонну лінію далеко назад, правдоподібно над Буг і над Нїмен.

Колиж Нїмцям удасть ся заняти сей шлях протягом короткого часу, російська головна армія буде приневолена уступити далеко на схід. Втрата сеї зелїзницї мала би для Москалів ще і дальші дуже лихі наслїдки: російська армія задля брану відповідних зелїзничих шляхів не мала би спромоги перевести новий наступ.

З огляду на незвичайну вагу отсеї великої битви на півночи, неудачі та успіхи на полудневій лінії (т. є. в Галичинї і на Волини) мають лише підрядну вартість і не можуть мати великого впливу на загальне воєнне положенє. Навпаки, успіхи на північнім терені війни будуть мати безпосередний вплив на розвій дальших воєнних операцій на полудни.

Союзні війска зближають ся на цїлій лінії до висше згаданого шляху. Вони є віддалені від него місцями всего 10 до 25 амер. миль. Коли осінні дощі не перешкодять дальшим операциям, то можна надїяти ся, що протягом одного-двох тижнїв союзні війска будуть мати в своїх руках цїлий зелїзничий шлях. З огляду на се, що Нїмцї перейшли вже ріку Дину і здобули зелїзничий шлях між Вильною і Динабургом, входить в рахунок лише шлях на лінії Вильна-Лїда-Барановичі-Ровно.

КРОВАВА БИТВА В ОКОЛИЦЇ ПІНСКА.

БЕРЛІН, 15. вересня. — В околицї Пінска відбуваєть ся велика битва. Москали кинули тут нові сили, щоби здержати похід союзних війск, але без успіху.

Урядові вісти доносять:

„Кровава і завзята битва в околицї Пінска триває дальше. Наші війска здобули становища неприятеля і гонять Москалів в напрямі міста. Число полонених зросло на 700."

ПІНСК ЗДОБУТИЙ. — 780 ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 16. вересня. — Головна нїмецька кватира доносить, що армія Макензена здобула місто Пінск.

Урядовий звіт звучить:

„По кровавій боротьбі нашим війскам удало ся переломити російську оборонну лінію. В отсій битві полонили ми 6 російських офіцирів і 774 салдатів та здобули 3 машинові кріси.

„Ціла область між ріками Припетию а Ясьолдою і місто Пінск опинили ся в руках наших війск."

Здобуте Пінска означає новий успіх союзних війск. Місто Пінск лежить 180 кільометрів на схід від Бресту литовського і є віддалене всего 40 кільометрів від головного зелїзничого шляху Вильна-Ровно.

Місто Пінск лежить вже в мінській губернії. Мінську губернію, подібно як і обі сумежні губернії: могилевську і вітебську, замешують переважно Біло-Русини.

АРМІЯ КНЯЗЯ ЛЕОПОЛЬДА МАШИРУЄ ДАЛЬШЕ НА БАРАНОВИЧІ.

БЕРЛІН, 15. вересня. — Головна нїмецька кватира доносить отсї вісти про дальші успіхи армії баварського князя:

„Армія князя Леопольда перейшла на цїлій лінії ріку Щару, полудневий доплив Нїмену, і маширує скорим кроком в напрямі Баранович."

ВІЙСКА ГАЛЬВІЦА ЗБЛИЖАЮТЬ СЯ ДО ЛІДИ. — 900 ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 15. вересня. — Нїмецькі війска під командою ґен. Гальвіца зближають ся до Лїди, яка лежить при головнім шляху Вильна-Ровно. Страти неприятеля великі.

Урядове звіт подає отсї вісти:

„Армія ґен. Гальвіца переслїдує Москалів в напрямі Лїди. Нїмецькі війска находять ся у віддаленю 16 кільометрів від головного зелїзничого шляху. Москали уступають з поспіхом дальше на схід, оставивши в наших руках понад 900 полонених."

ВИЛЬНА ОКРУЖЕНА З ТРОХ СТОРІН.

БЕРЛІН, 15. вересня. — Перстень довкола Вильни з кождою хвилиною чимраз сильнїйше затісняєть ся. Помимо сильного опору Москалів удало ся нїмецьким війскам прогнати неприятеля зі сильних становищ на півнїч і на захід від міста і зближити ся на віддаль стрілу до міста.

Урядове донесенє подає отсї вісти:

„Перстень довкола Вильни чимраз тіснїйший. Наші війска зближають ся до міста рівночасно з трох сторін. Москали, утративши сильні становища на півнїч і на захід від Вильни, уступають. Упадок Вильни може наступити кождої години."

ГОЛОВНИЙ НАСТУП НІМЕЦЬКИХ ВІЙСК НА ДИНАБУРГ.

БЕРЛІН, 15. вересня. — Велика битва на північнім сході зближаєть ся скоро до кінця. Цїлий лївий берег ріки Дини находить ся вже в посїданю нїмецьких війск. Упадок Динабурга мусить наступити протягом короткого часу.

Урядовий звіт нїмецького головного штабу звучить:

„Нїмецькі війска під командою Гінденбурга зближили ся на кілька миль до Динабурга. Головний наступ в околицї Динабурга вже розпочав ся. Нїмецькі війска посувають ся в напрямі міста рівночасно від півночи здовж Дини і від полудневого заходу здовж зелїзничого шляху Вильна-Динабург."

—o—

СОЮЗНІ ВІЙСКА В ЦЕНТРІ УСТУПИЛИ НАД РІКУ СТРИПУ.

ВІДЕНЬ, 15. вересня. — Мінїстерство війни оголосило отсї вісти з поля битви:

„Майже на цїлій лінії в Галичинї і на Волини відбуваєть ся тяжка битва з великими стратами для неприятеля.

„Уступаючи перед великою перевагою Москалів знад середущого Серета, заняли союзні війска кориєні становища над Стрипою.

„На північний схід від Бучача панує спокій.

„Над Днїстром і над границию Бесарабії відбили наші війска всї напади неприятеля."

Віддалене Серету від Стрипи є 15 до 20 кільометрів. Союзні війска уступили лише від середущого Серета назад. Горішна часть Серета (коло Залозець) і устє Серета до Днїстра находить ся все еще в руках нїмецьких і австрійських війск.

ПОБІДА СОЮЗНИХ ВІЙСК КОЛО ЦЕБРОВА. — 1.911 ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛІВ.

ВІДЕНЬ, 16. вересня. — Австрійський ґенеральний штаб доносить, що наступ російських війск на цїлій лінії здержаний. Всї напади Москалів відбито, в деяких місцях союзні війска перейшли вже до офензиви.

Урядовий звіт звучить:

„Всї зусиля Москалів, щоби розломити нашу боєву лінію у східній Галичинї, показали ся безуспішними. Вчера неприятель перевів кілька сильних нападів над середущою Стрипою, не зважаючи на великі жертви в людях і амуніції. Всї ті напади зістали відбиті.

„Наші війска на полудне від Залозець перевели успішно протинапад на сильні російські становища в селї Цеброві. Село Цебрів здобули наші війска приступом. 1900 салдатів і 11 офіцирів попало ся в наші руки. Крім того стратили Москали 3 машинові кріси.

„Також коло Бучача перевели наші війска з великим успіхом напад на російські становища."

Село Цебрів лежить між Озірною а Тернополем, 15 кільометрів на захід від Тернополя.

НА СХІД ВІД ДУБНА ВІЙСКА БЕМ-ЕРМОЛІЯ ПОЛОНИЛИ 800 МОСКАЛІВ.

ВІДЕНЬ, 15. вересня. — Зусиля Москалів, щоби переломити боєву лінію австрійських війск на Волини показали ся безуспішними.

Урядове донесенє звучить:

„На північний схід від Дубна Москалї перевели кілька сильних нападів на наші становища, але без успіху. Неприятель потерпів величезні втрати в убитих і ранених. Наші війска взяли притім в полон 800 салдатів, між тими 6 офіцирів, та здобули 3 машинові кріси."

БИТВА НА ЛІНІЇ НОВО-АЛЕКСИНЕЦЬ І НОВО-ПОЧАТВ.

ВІДЕНЬ, 16. вересня. — Урядовий звіт австрійського головного штабу звучить:

„На Волини в околицї Ново-Алексинця наші війска прогнали Москалів зі заполїв.

„Коло Ново-Почаєва Москалям удало ся 14 с. м. в кількох місцях перейти на західний берег Ікви. Однак вже на другий день наші війска прогнали їх назад за ріку. Притім потерпіли Москалї великі страти."

ПОСЛІДНИЙ УРЯДОВИЙ РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОҐРАД, 16. вересня. — Російський ґенеральний штаб подає урядово отсї вісти з поля битви на Волини і в Галичинї:

„На північний схід від Дубна заняли наші війска місцевости Кораблище і Погорільцї. Нїмецькі союзники стратили в отсїй битві 57 офіцирів і 2.593 жовнїрів в полонених, одну гармату і 7 машинових кріси. Однак, коли неприятель одержав нові скріпленя, наші війска уступили назад.

„В околицї сїл: Гладки і Воробіївна (на північний захід від Тернополя) наші війска полонили 5 офіцирів і 547 жовнїрів.

„Над рікою Стрипою, на полудневий захід від Тернополя, наші війска заняли Беняву. На захід від Теребовлї по довшій битві здобули ми ліс коло Бурнанова і село Золотники, беручи 1.500 Нїмцїв і Австрійцїв в полон".

Навіть з російського рапорту виходить, що цїлий потерпіримий наступ Москалів відбуває ся вже на просторі між середущим Серетом і середущою Стрипою. Ніяк Москалям не удало ся прорвати ніякий жадного важнїйшого міста ні місточка.

По звітах ся знова числа полонених, яке подають російські рапорти, то вони є в більшій части неправдиві. Російські рапорти нарочно украшують ся великими числами полонених, щоби надати побідам російської армії більше значіня і кращий вигляд на зверх.

НАСТУП МОСКАЛІВ В ГАЛИЧИНЇ КОШТУВАВ ЇХ ВЕЛИЧЕЗНІ ЖЕРТВИ В ЛЮДЯХ.

ВІДЕНЬ, 14. вересня. — З поля битви в Галичинї надійшли вісти про величезні страти Москалів в людях в часї послїдних кількох днів.

З оповідань російських офіцирів, які дістали ся в полон, показуєть ся, що російський ґенеральний штаб видав полудневo-східній армії приказ за всяку цїну здержати дальший похід нїмецьких союзників в Галичинї. Страти Москалів над Серетом в убитих і ранених переходять всї страти в попередних битвах.

—o—

ЗАСІДАНЯ ДУМИ ВІДЛОЖЕНЇ.

ПЕТРОҐРАД, 16. вересня. — Президента мінїстрів Горемикіна уповажнив цар відложити засїданя думи. Се вість викликала серед населеня велике пригнобленє.

ЗАПОВІДЖЕНЇ РЕФОРМИ НЕ ПЕРЕВЕДЕНЇ. — МОЖЛИВИЙ ВИБУХ РЕВОЛЮЦІЇ.

ЛОНДОН, 16. вересня. — З Петрограду доносять, що засїданя думи зістали відложені аж на половину падолиста. Рішенє царя в тій справі наспіло до Горемикіна, президента мінїстрів, і до Родзянка, президента думи.

Горемикін відбув опісля довшу нараду з військовими і цивільними властями Петрограду і Москви в справі поступованя на случай неспокою. Родзянко радив знова цїлий день з провідниками поодиноких партій.

Між кабінетом а думою є замітне велике напруженє. Більшість думи, яка складаєть ся з лїберальних і поступових елементів, виготовила цїлий ряд предложень на реформи, з яких деякі вже тепер підчас війни мали бути ухвалені і переведені в житє. Таком було загальне домаганє утвореня кабінету „народної оборони".

Тимчасом всї ті надії завели. Горемикін поїхав до головної воєнної квитири до царя, щоби порадити ся щодо дальшого політичного пляну. Повернувши назад до Петрограду, заявив він, що правительство не годить ся на впроваджуванє під сю пору жадних реформ, бо уважає їх передчасними.

Розлом між правительством а думою може потягнути за собою дуже сумні наслїдки для Росії.

Посол Мілюков, провідник одної із найсильнїйших лїберальних партій в російській думі, мав перед кількома днями в отсей спосіб висловити ся: „Коли нас пішлють назад домів, ми вернемо за кілька тижнїв назад, але у зовсїм иншім настрою".

Заграничні політики предсказують, що отсей спосіб поступованя російського правительства може легко викликати загальне заворушенє, якого наслїдки нинї ще не дадуть передвидїти.

ЦАР МАВ ОГОЛОСИТИ АМНЕСТІЮ ДЛЯ ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ.

РИМ, 15. вересня. — З Петрограду доносять, що російський цар оголосив амнестію (дарованє кари) всїм політичним вязням в Росії.

Число осіб, які сидять під сю пору в російських тюрмах за політичні перестуни і злочини, оцїнюють на 100.000.

Урядового потвердженя сеї вісти з Петрограду ще нема, тому і отсю телеграму треба уважати покищо лише за поголоску.

РУМУНІЯ ГОТОВИТЬ СЯ ДО ВІЙНИ З АВСТРІЄЮ.

РИМ, 16. вересня. — З Букарешту доносять, що румунські війска відійшли вже над австрійську границю. Кождої хвилї можна надїяти ся, що війна між Румунією і Австрією розпічнеть ся.

Між Румунією, Сербією і Грецією прийшло до спільного порозуміня.

Болгарія на підставі умови, заключеної з Туреччиною, позістане правдоподібно і на дальше нейтральною.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Український Народний Союз се одинока українська народна організація, яка відповідає законним вимогам всіх стейтів Злучених Держав і Канади.

Український Народний Союз се одинока українська народна організація, котра приняла справедливу систему плаченя членських вкладок після літ.

Український Народний Союз се одинока українська народна організація, яка дає певну запоруку, що зможе сповнити всї свої зобовязаня згадом своїх членів.

Український Народний Союз се одинока українська народна організація, котра старає ся також о моральне і просьвітне піднесене своїх членів.

Цїлию Українського Народного Союза є зєдинити в одну громаду всіх Українців, мешкаючих в Америцї, без огляду на їх політичні чи партійні переконаня або релігійні почуваня, нести матеріяльну поміч членам і їх родинам на случай смерти, каліцтва або невпличимої слабости члена, ширити серед своїх членів і їх дітий просьвіту і науку через видаване часописи, просьвітних книжок і діточої газетки.

Членом Українського Народного Союза може стати кождий Українець; мущина у віцї до 50 року житя, женщина до 40 року житя.

Вступне до У. Н. Союза без огляду на клясу обезпеченя і вік виносить $2.00. В тій сумі містить ся вже належитість за грамоту, відзнаку, книжочку і статут.

ГОЛОВНІ КОРИСТИ ДЛЯ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА Є СЛІДУЮЧІ:

На случай смерти члена родина помершого члена отримає посмертну запомогу і то в цїлости в такій сумі, на яку член був обезпечений.

В Українськім Народнім Союзі є отсих 6 кляс обезпеченя:

Кляса А на	$ 250.00	Кляса С на	$1000.00
Кляса АА на	$ 500.00	Кляса ВВ на	$1500.00
Кляса В на	$ 750.00	Кляса СС на	$2000.00

Мущина може належати до кождої довільної кляси обезпеченя т. є. від $250.00-до $2000.00, а женщина лише до обох перших кляс т. є. від $250.00 до $500.00.

Кождий член платить через ціле житє що місяця сталу вкладну, відповідно до кляси обезпеченя і після віку, в котрім приступив до У. Н. Союза.

На случай каліцтва або невпличимої слабости член отримає запомогу з фонду убогих без ріжниці на його клясу обезпеченя після принятої скалї, котра слїдує:

За утрату ока	$100.00	За невпліч. слабість річно по $100.00
За утрату руки	$200.00	За менші каліцтва почавши від $ 25.00
За утрату ноги	$200.00	

Кождий член дістає часопись „Свободу" три рази в тиждень і просьвітні видання.

Кождий член Укр. Нар. Союза, мущина чи женщина, має право записати свою дитину до Укр. Нар. Союза і платити за них до „Народного Фонду" по 25 цнт. місячно, за що отримає дїточу газетку „Цьвитку", а на випадок смерти дитини, родичі отримають посмертну запомогу по своїй дитині в сумі $200.00 на покрите коштів лїченя і похорону дитини. Зі сего повинні користати наші члени і записувати свої діти до У. Н. Союза. Для них подвійна користь: за 25 цнт. місячної вкладки обезпечують свою дитину на $200.00 посмертної запомоги, а крім сего дістають для дітий поучаючу газетку.

Український Народний Союз виплатив за 21 літ свого істнованя т. є. по день 31-го липня 1915 р., **$1.293.505.00** (один мілїон двістадевятьдесять три тисячі пятьсот пять долярів) посмертного і запомог своїм членам. В однім 1914 році Укр. Нар. Союз виплатив посмертного по померших членах на суму $178.400.00 (сто сїмдесять вісїм тисяч чотирста долярів). В тім самім році виплачено членам У. Н. Союза за каліцтва і невпличимі слабости запомоги на суму $7.600 (сїм тисяч шістьсот долярів). В тімсамім році виплачено родичам по померших дїтях членів $4.850 (чотири тисячі вісїм сто пятьдесять долярів). З поширшого можете переконати ся, що У. Н. Союз осушив неодну сльозу нещасливих вдів і сиріт, калік і хорих, даючи їм матеріяльну поміч в найприкрійших хвилях їх житя на чужині в Америцї.

Від 1-го січня 1915 р., то значить за послїдних сїм місяців, Укр. Нар. Союз виплатив посмертних запомог з фонду посмертного по померших членах на суму $46.680.72 (сорок шість тисяч шість сот вісїмдесять долярів і 72 цнт.). За тойсам час виплачено запомоги з фонду убогих за каліцтва і невпличимі слабости членам Укр. Нар. Союза на суму $4.165.00 (чотири тисячі сто шістьдесять пять долярів). **Тут треба пригадати, що члени, які взяли запомогу з фонду убогих в р. 1915, свого посмертного не нарушили. Їх посмертне як було, так і тепер є ціле, воно не зменьшило ся через побране запомоги.** Члени, які взяли запомогу з фонду убогих, мають повне право до свого посмертного. Над сим варто подумати і застановити ся, чи є се чесні люди, котрі горлали на всі заставки, що Укр. Нар. Союз не дає запомог своїм членам за їх житя на випадок каліцтва або невпличимої слабости. Висше наведені числа самі за себе говорять.

За дїти Укр. Нар. Союз в часї сїм місяців т. є. від часу уведеня в житє нової реформи до день 31-го липня с. р. виплатив родичам посмертне по їх померших дїтях на суму $1.400.00 (тисяч чотирста долярів). Що тепер скажуть ті панове, котрі кричали, що Укр. Нар. Союз не виплачує посмертного по померших дїтях?

Крім повисших запомог Укр. Нар. Союз виплатив досить поважну суму на просьвітні цїли як: на стипендії, просьвітні видавництва, книжки, жертви і т. п.

МАЄТОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

З днем 31-го липня 1915 р. У. Н. Союз числив 6.003 членів, з власний маєток в тімсамім часї виносив **$213.034.78.**

БІЛЯНС

з днем 31-го липня 1915 р.

Стан чинний:		Стан довжний:	
Готівка	126.901.54	Фонд посмертний	41.462.96
Морґечі	51.250.00	„ резервовий	109.387.80
Реальність	19.500.00	„ адміністраційний ...	43.436.13
Друкарня	25.350.00	„ убогих	9.045.53
Бонди	49.515.00	„ Народний	9.702.36
		„ сиріткський	59.481.76
	272.516.54		**272.516.54**

Треба згадати, що Укр. Нар. Союз, перевівши реформу законної і справедливої системи, буде з кождим часом зростати в силу. Його будучність законно і фінансово обезпечена.

Чиж не варта належати до У. Н. Союза? Тож хто дотепер не мав спосібности стати членом У. Н. Союза, нехай старає ся се вступити до У. Н. Союза, але нині. Не відкладайте до завтра, — бо ніхто не знає, чиє завтра.

Закладайте нові відділи Укр. Нар. Союза в тих місцевостях, де ще нема відділів нашої організації.

Ті, що вже належать до У. Н. Союза, приєднуйте нових членів до Українського Народного Союза.

Записуйте свої діти до Українського Народного Союза.

Коли хто вже є членом У. Н. Союза, має старати ся, щоби кожда особа в його фамілії належала до У. Н. Союза, щоби його краяни, знакомі і приятелі належали до У. Н. Союза.

По всї інформації в справі У. Н. Союза сейчас напишіть до Головної Канцелярії У. Н. Союза на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Box 76, Jersey City, N. J.

ЛИСТ П. ДМ. КАПІТУЛИ

ДО А. Р. РАДИ В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

П. Дм. Капітула, предсїдатель У. Н. Союза і У. Н. Ради вислав перед двома місяцями письмо на руки о. М. Ківаца, предсїдателя А. Р. Ради в Філядельфії, Па., лист із заявою, що складає уряд заступника предсїдателя сеї Ради.

З уваги, що „Американська Руська Рада" (на зборах у Філядельфії, Па., названо її „Народна Руська Рада", одначе пізнїйше її переназвано на „А. Р. Рада"), — доси не оголосила резиґнациї п. Капітули з уряду заступника предсїдателя, український загал міг би вважати, що на теперішні виступи А. Р. Ради і часописи „Америки", яку до певної міри треба вважати її органом, годить ся також п. Капітула, предсїдатель У. Н. Союза й У. Н. Ради, а за тим до певної міри і ті дві організациї.

Для усуненя всяких непорозумінь оголошуємо отсе дослівно лист п. Капітули вислений дня 13-липня с. р. на руки о. М. Ківаца, предсїдателя А. Р. Ради в Філядельфії, Па.

Лист звучить:

Високоповажаний Отче Предсїдатель:

Отсим заявляю, що з нинїшним днем складаю невідклично уряд заступника предсїдателя „Руської Народної Ради".

Сю свою постанову хочу пояснити в коротких словах.

Коли у вересни минувшого року Преосв. наш Владика С. С. Ортинський публичним зазивом відкликали ся до Русинів-Українців у Злучених Державах, щоби прибули на нараду до Філядельфії, Па., на день 8-го грудня м. р. і грецько-католицькі парохії дістали поручене вислати на сю нараду своїх представників, куратори грецько-католицької парохії в МкАду, Па., вибрали парохіяльним відпоручником мене і, принявши сей вибір, прибув на нараду до Філядельфії, Па.

На тій нараді, як Вам звісно, постановлено основати „Руську Народну Раду", яка мала заняти ся церковно-народними справами Русинів-Українців у Злучених Державах, еміґрантів з Галичини й Угорської Руси, та вибрано уряд сеї Ради.

До сього уряду вибрано також і мене в характері заступника предсїдателя Р. Н. Ради.

Сей уряд приняв я тому, бо я готовий підперти всяку щиру народну роботу для наших братів на американській земли, а з перших починів Р. Н. Ради виглядало, що вона якраз має се на метї. Можна було сподївати ся, що Р. Н. Рада під зверхним проводом нашого Владики С. С. Ортинського буде стреміти до з'єднаня всїх тутешних братів до одної цїли для спільної і згідної праці церковно-народної. Можна було сподївати ся, що цїль сеї нової орґанізациї під проводом нашого Владики С. С. Ортинського буде могла усунути дотеперішні безвинні ворожнечі серед наших братів на американській земли, а привернути згоду і єдність для спільної праці, для спільного народного добра.

І лише в імя народного добра приняв я уряд заступника предсїдателя Р. Н. Ради. А приняв я його мимо того, що чув докори, що більшість сеї нової орґанізациї не відносить ся прихильно до нашої найстаршої орґанізациї у Злучених Державах — Українського Народного Союза, якого я є головою. Отже зробив я жертву на те лише, щоби показати добру волю, — для спільної народної праці.

По основаню Р. Н. Ради і по проголошеню засад, на яких має опирати ся її діяльність, мав я і всї мої земляки повне право сподївати ся, що та діяльність якраз пійде тою дорогою згоди і єдности.

Мав я і мої земляки право сподївати ся, що наш Владика С. С. Ортинський яко покровитель сеї Р. Н. Ради і всї її урядники приложать усїх заходів, щоби ті засади ввести в житє.

Однак як же я і весь наш загал розчарував ся у своїх надїях!

Вже сїм місяців минуло, а Р. Н. Рада не пробувала навіть приложити руки, аби ті засади запанували на американській Руси.

Р. Н. Рада не розвивала і не зачала жадної діяльности. Однак се ще не була найбільша її провина і я ще ждав, може змінить ся на ліпше.

Та силали ся такі подїї, які показують, що Р. Н. Рада не то що не принесла жадного хісна для Русинів-Українців в Америцї, а противно, служить лише для ширеня незгоди.

Покровителем Р. Н. Ради є Преосв. Наш Владика, котрий є зверхником грецько-католицького духовенства у Злучених Державах, яке — сподїваю ся — належить до Р. Н. Ради.

І частина сього духовенства, котре повинно би іти за покликом свого зверхника Владики і покровителя Р. Н. Ради та ширити єдність і згоду, — весь той час, 7 останних місяців використала власне для того, щоби ширити незгоду, виступаючи проти У. Н. Союза та надуживаючи до сього церкви.

Сїй акциї не положила кінця Р. Н. Рада, хоть була до того покликана і мала на се силу.

І се вже би було достаточною причиною, аби я усунув ся з Р. Н. Ради.

Одначе я ще посунув свою добру волю до крайности і не робив сього кроку, аж — дотепер.

Аж тепер, власне перед кількома днями стала ся подія, яка переконала мене, що я цїлком завів ся у своїх надїях, які покладав на Р. Н. Раду та, що я не можу брати на себе вини за те, що під її покровом творить ся.

Дня 2-го с. м. в ч. 148 часописи „Америки", яка є друкованим органом Преосв. нашого Владики, покровителя Р. Н. Ради і в певній мірі органом Р. Н. Ради, помістив о. В. Зацерковний, грецько-католицький парох з Йонґставн, Огайо, допись проти Укр. Нар. Союза, повну найпогаднїйших обид і зневаг на сю найстаршу українську орґанізацію та її урядників і друкований орган.

Коли орган Владики, покровителя Р. Н. Ради, а рівночасно в певній мірі орган Р. Н. Ради, помістив сю допись без жадних застережень, значить, що вона не є противна засадам сеї Ради. **Се значить, що ті засади цїлком инакші ніж я і мої земляки у Злучених Державах сподївали ся; що се не засади згоди, єдности, і спільної праці, — а противно засади: незгоди, роздору, межиусобиць.**

Урядником такої орґанізациї не можу бути анї до неї належати **і тим складаю уряд заступника предсїдателя Р. Н. Ради, про що Вас яко предсїдателя Р. Н. Ради, отсим повідомляю.**

Остаю з високим поважанєм

Дм. Капітула.

Мкаду, Па., дня 13-ого липня, 1915 р.

ВІСТИ З КРАЮ.

Львівська ґазета „Українське Слово" в ч. 25. з 6. серпня с. р. подає слїдуючу допись з **Чесанівщини:**

Чесанівський повіт належить безперечно до тої полоси краю, яка найбільше потерпіла через воєнні події 1914—1915. Тут нераз змагали ся ворожі сили з нашими військами, а вистане пригадати, що в осени 1914, коли в жовтни і падолисті бої над Сяном тривали 28 днів, чесанівський повіт був місцем, де відбували ся всїлякі збірки і військові пересуваня московських сил. Вже з початку війни деякі місточка і села зістали страшенно спустошені і спалені.

Жертвами огню впали тодї місточка: Нароль, Липеько, Чесанів і Любачів. Сотки родин зістали без даху, без одежі і засобів до житя; богато з них перенесло ся до сусїдних сїл, богато вселило ся в дальші сторони, оставляючи все на божу волю і досї про них чутка загинула. Про ратункову акцію не могло бути й мови, бо вся інтелїґенція з місточок і сїл ще на початку війни виїхала з повіту. В цїлім нашім повітї остало лише кількох парохів.

Люди оповідають, що коли Москалї займали названі місточка, то дістали від „командирів" приказ „погулять" в Чесанові, в Любачеві і в Немирові (пов. Рава). Що по тім приказі діяло ся, того не в силї описати пером. Дика товпа московських салдатів, якими проводили козаки (оренбурські і донські), кинула ся передвсїм на жидівські склепи і на полишені помешканя. Зачав ся в білий день „леґальний" рабунок, до якого під грозою нагайки змушували також і деяких мешканців. Зі склепів викидано на улиці або на сьміте всї товари, а з помешкань меблї, начиня, білє, образи і пр. Відтак обливали нафтою хату із вні або з верху і з димом йшло ціле майно. Жертвами нападу впали також майже всї двори і фільварки. А не треба забувати, що в склепах і в двірських горальнях були тодї нераз величезні склади горівки і запаси спірту.

Та московська навала уміла використати таку нагоду і ще в останнє добре напити ся, бо, як відомо, в Росії зараз по мобілїзациї був оголошений заказ уживаня всякого рода алькоголів. Підпитий і пяний салдат то пічим дикий звір. Насильства над жінками і молодими дївчатами, майже дїтьми, діяли ся майже прилюдно, а коли чоловік або инший мущина ставав в обороні поганьблених, то не обійшло ся без кровавих жертв невинних людий. Так приміром в Любачеві — на ринку в білий день зарізано „шашкою" кількох жидів.

В Раві Руській офіцир застрілив рівнож на ринку молоду селянку дївчину з Любачи, яку віз з собою яко бранку, а яка всїми силами боронила ся перед дикими інстинктами російського офіцира.

В Любачеві в домі відомої і загально шанованої родини в присутности батька і матери знасилувано доньку під грозою смерти в раї спротиву або крику. Те саме, лише може меньше трагично, діяло ся по селах.

Коли по місточках нашого повіта ще що полишило ся ціле і не знищене, то до решти зістало знищене в часї боїв в червни с. р. Коли по славнім погромі російської армії в маю під Яслом і Горлицями мусїла вона відступити за Сян то чесанівський повіт був переповнений військами і російським треном. — Ті над річкою Любачівкою захотїли Москалї боронити ся і поробили дуже сильні окопи та підкріпленя здовж ріки, по полях і по лїсах. — Війско одержало приказ боронити ся на смерть і жити — згинути, а не уступити — був клич. На фронті між Радимном і Сяновом зібрано 6—8 корпусів. — А були се сьвіжі війска, бо погромлених в Карпатах і над Дунайцем відослано на зади і заступлено полками, спроваджеными з кавказького фронту. Були се переважно Черкеси, Кірґізи, Татари, Башкіри і Монголи. Ті послїдні зі скісними очима викликували серед населеня богато страху і зацікавленя. Над Любачівкою тривали бої від 8. мая до 15-го червня.

Наперед нищили вони і палили все, що із військових зглядів було для них перешкодою. Палили цїлі села і поодинокі будівлї, але коли і над Любачівкою получені армії справили Москалям страшний погром, то уступаючи, якби з злости і пімсти за свої неудачі, нищили за собою все, що могло мати якусь вартість і значінє для побідної армії. Палили вже не тільки села, але також і лїси, збіжа, городи, овочеві дерева і пр.

Так згорів і майже перестав істнувати Жапалів, одно знайкрасших сїл чесанівського повіта, в якім з двіста кількадесять домів остало 5, дословно пять. При тім згоріла церков, народна школа, костел і цїлий фільварок князя Саніґи з всїми господарськими інвентарями і урядженями. Місцевий парох о. Федонович, який ледви вратував житє, перенїс ся до Сурохова, бо тамошний парох погиб траґично від шрапнелї. Так само згоріли села: Нова Гребля і Липини, — село Суха Воля і Старе Село тільки в части спалені, але зате майже цїлковито спалено присїлки: Козаки, Гамерня, Ониськи, Тереськи і пр. Чесанів і Любачів спалено до решти і розбито кулями. При тім спалили ся в Любачеві майже всї міщанські доми, які в осени 1914 ще були цїлі. З димом пійшли також присїлки і села: Гурче, Опалка і Островець. Церков в Любачеві сильно ушкоджена.

Те саме дотичить і Чесанова. В цїлім ринку не остав анї один цїлий дім. З величавого „Народного Дому", в якім містили ся всї українські фінансові інституциї і політичні та товариські орґанізациї — лишили ся тільки сильно ушкоджені мури. Передміські загороди і Нове Село в части оцїліли. Олешиці ще найменьше потерпіли. Згоріло кількайнайцять загород коло церкви і кілька жидівських домів в ринку. Натомість від шрапнелїв в часї боїв 15—16 червня згинуло більше ніж 20 людий, що не встигли досить безпечно сховати ся, або завчасу втїкти.

Коли до повіта повернули адміністраційні власти, то в Чесанові не могли найти помїщеня і тому ц. к. староство й инші уряди перенесли ся до Любачева. Загально говорять, що вже раз на все позістане Любачів повітовим містом. З сїл північної части повіта потерпіли: Улазів, Жуків і Любліниць-стар. і нов. — Особливо страшно виглядає Люблинець. Там з 400 чисел домів лишило ся коло 30. Вратовані церков і приходство. Фільварок і млин цїлковито спалені. Спалили ся в селї майже всї деревини, плоти і огороди, так, що люди полишили ся в тім, що мають на собі. З инших сїл зістали цїлковито знищені Рубини, Хотилюби, Горасць, Гута і Руда рожанецька. В усїх тих селах погибло богато худоби і зрабовано конї, свинї і дріб. — Люди мешкають в шпиницях або копають собі ями в землї як в передісторичних часах.

В наслїдок браку одежі, біля, в наслїдок загальної нужди загнїздили ся всякого рода епідемічні недуги, як тифус, дезинтерія і холера. Для свого повіта поміч стає ся пекучою справою і ми звертаємо на се увагу покликаних чинників.

Варто вкінци згадати, що сьогорічні засїви представляють ся дуже корисно, тільки брак рук до праці і рільничих знарядів.

—o—

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
53 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
In United States:
$2.00 per year
$1.00 per 6 months
$0.75 per 3 months
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:
$3.00 per year
$1.50 per 6 months
$1.00 per 3 months
Single copy 3 cents.

ПЕРЕДПЛАТА:
В Злучених Державах:
на рік $2.00
на пів року $1.00
на 3 місяці 0.75
В місті Jersey City, до Канади і других країн:
на рік $3.00
на пів року $1.50
на 3 місяці $1.00
Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.
Address: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висилаю телефону належить долучити мані-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF NEWSPAPER LABEL TYPE-SALAMANDER MOVERS

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописи не звертає ся.

При всяких нагодах: на вічах, на зборах, при роботі, на забавах, на весіллях, хрестинах і т. д. памятаймо про жертви теперішної війни у нашім рідним краю та збираймо як найбільше жертв на ту сьвяту ціль народну!

ДОПИСИ.

3 AMSTERDAM, N. Y.

В неділю 12. вересня с. р. відбуло ся у нас представленє п. з. „Наталка Полтавка". В межнактах виголошено декламації: „На чужині", яку відекламувала п-на М. Пиндик, і „В сьвіт за очи", яку виголосила п-на П. Дядик. Декламації були виголошені з таким зрозумінєм і чутєм, що многі з присутних не могли повздержатись від сліз, а по скінченю нагороджено декламаторки бурею оплесків.

Говорячи про само представленє, мусить ся признати, що воно випало надсподівано гарно. Аматори вивязались зі своєї задачі як правдиві актори. „Наталка" (п-на А. Лохман), в прекраснім народнім строю, зараз на початку очарувала всіх. В своїй грі змалювала вона належито залюблену українську дівчину, яка мимо лихих матеріяльних відносин лишаєть ся свому милому вірною і вкінци своє щасте осягає.

„Терпелиха" (пані А. Гулик) вивязалась зі своєї ролі не меньше знаменито.

„Виборний" (п. Д. Мітулинський) своїм гумором і дотепами забавляв публику через цілий час своєї гри.

Ролю „возьного" віддав п. М. Іваншинин дуже добре. Ролю „Николи" відограв без закиду п. О. Юркевич.

„Петро" п. О. Базарницький) в подібних ролях вже не раз виступав і гумраозом вивязав ся зі своєї ролі як найкрасше.

Народні строї і мельодійна українська пісня зробили на слухачів чарующе враженє і перенесли їх думкою в рідну країну, зрошену тепер кровю і слезами.

На закінченє хор відспівав мило-звучно „Де згода в семействі" і наш народний гимн „Ще не вмерла Україна".

Комітет, який заняв ся урядженєм сего представленя, носить ся з думкою повторити його, а часть доходу віддати на голодуючих братів і сестер в рідним краю.

Така ціль повинна знайти не лиш признанє, але повинна стати для всіх гідним наслідуваня приміром. Честь комітетови, а в першій мірі п. Н. Вільчинському, який заняв ся сею справою і не жалував труду для так взнеслої справи.

Н. Н.

—o—

3 ROCHESTER, N. Y.

Дня 5. вересня с. р. о 2-гій годині пополудни відбуло ся у нас в церковній гали велике всенародне віче в справі підмоги вдовам і сиротам у старім краю. Галя була виповнена публикою по береги. Наперед виступив на естраду п. Склепкович і представив зібраним новоприбувшого сьвященика, о. Михайла Лисяка, котрого нарід привитав грімкими оплесками. Відтак о. Лисяк отворив віче, обхонив широко його ціль і попросив зібраних о спокій та уважне вислуханє бесідників. Після того покликав на предсідателя віча п. Івана Пастущина. Сей обняв президиальне місце, виголосив коротку але ядерну промову і покликав на секретарів пп. Василя Пакулу і Василя Луцишина.

Головний реферат виголосив п. Степан Склепкович. Його бесіда тривала півтора години і була дуже цікава. Він розповів докладно історію цілорічної війни, в якій наш нарід станув до завзятої боротьби зі своїм віковим ворогом Москалем, згадав теплими словами за наше конацтво — Українських Січових Стрільців, за бідні вдови і сироти в старім краю і за те страшне знищенє, яке потерпів наш нарід з рук дикого наїзника. Ціла промова п. Склепковича — се був живий і яркий образ усеї тої нечуваної нужди, яка під пору розпаношила ся в нашій старій вітчині. По скінченю сеї інтересної промови шан. референт поставив низше наведені резолюції, які присутні вповні одобрили і одноголосно ухвалили:

Всенародне віче Українців в Рочестер, Н. Й., котре відбуло ся дня 5. вересня 1915 року, ухвалило отсі резолюції:

1) Взиваємо весь український загал на цілім просторі Злучених Держав і Канади до залишеня всяких спорів і незгоди, котрі в так важну для нашого народу пору наносять шкоду українській справі і українському народови.

2) Взиваємо весь український нарід до несеня як найбільшої помочи потерпішим вдовам і сиротам у старім краю.

3) Складаємо належну пошану і найвисшу честь полкам Січових Стрільців і взиваємо весь український загал до складаня дарів на цілі дальшої орґанізації Січових Стрільців.

4) Взиваємо нашу парляментарну репрезентацію у Відни, щоби всіми силами старала ся о се, аби по скінченю війни весь укр. нарід як в австрійсько-угорській монархії, так і під забором російським (на случай, як би українські землі не могли бути злучені в одну цілість) одержав повні права і самоуправу, та мав змогу свобідно розвивати ся.

5) Вкладаємо обовязок на делеґата Загальної Української Ради, д-ра Семена Демидчука, щоби в порозумінню з Українцями в Америці приспішив скликанє Українського Сойму.

6) Закладаємо рішучий протест проти насильств російських орд у нашій старій вітчині, проти нищеня нашого дорібку і проти вивозу наших молодих людий в глуб Росії, а рівночасно домагаємо ся, щоби російський уряд як найскорше випустив з неволі наших найвизначнійших народних діячів.

7) Домагаємо ся від австро-угорської монархії і від її союзниці Німеччини, щоби за проліту кров нашого народу весь український нарід одержав повну і гідну заплату, а такою заплатою для нас буде утворенє окремої самостійної української держави.

По ухваленю резолюцій говорив ще п. Михайло Рудий про американський розвиток і про давне кріпацтво, а п. Польовий — про значінє і ціль читальні.

Відтак предсідатель п. Пастущин завізвав зібраних, аби зложили відповідну лепту для бідних вдів і сиріт у старім краю. Підчас збираня жертв зголосив ся ще один бесідник, п. Никола Мурашко, котрий промовив окремо до присутного на вічу жіноцтва. Його кортонька зле горяча промова осягнула безперечно намірену ціль, а видно се було з очий вічевичок. Збірка принесла $87.51, які передано касієрови п. П. Макогонови. Предсідатель подякував присутним за так щедрий дар і приступив до вибору сталого місцевого Народного Комітету. До сього Комітету увійшли отсі пп.: Іван Пастущин, предс.; Текля Януш, заст. предс.; Павло Макогон, кас.; Тома Польовий, секр.; Степан Склепкович, Андрій Вуйчишин і Василь Пакула, контрольори; Василь Скробач, Василь Лудишин, Василь Гранковський, Василь Дуда і Катерина Шургот, радні; Іван Бодак, Іван Романів, Теодор Кучмій і Стефан Новак, колєктори.

По виборі членів Народного Комітету п. Пастущин попросив горячо людий, аби не жалували офіри, як колєктори будуть ходити по домах за жертвами.

Віче закінчив відповідною промовою о. Лисяк, а на останку відспівано народний гимн „Не пора".

Василь Луцишин,
Василь Пакула,
секретарі віча.

Коли у Вашій місцевости нема Товариства чи Братства, що належить до У. Н. Союза, то постарайте ся таке Товариство чи Братство заложити і вписати до У. Н. Союза. По інформації пишіть на адресу:

Ukrainian National Association,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ.

I.

Лист з села Сьвятикова Велика, повіт Ясло писаний 28. червня 1915 до Андрія Янковича в МкАду, Па.

Дорогий Брате! У своїм листі з осени дорікаєш нам, що ми попереходили на Москалів. Бог з неба знає і видить, що се неправда. Ми не знали жадних Москалів ані москвофілів, а пізнали їх добре аж тоді, коли вони вдерли ся в наші сторони і стали по свому газдувати. Через цілих пять місяців натерпіли ся ми від них стільки, що того і на воловій шкірі не списав би! Ані ложки страви не могли ми через них зїсти. В нашій хижі мешкав московський капітан і три відділи (цуги) салдатів. На другий день по Михайлі (св. Михаїла) **ті самі салдати, що в нас перебували, підпалили мою хижу. Хижа згоріла, а в нею вигоріла половина нижного кінця села аж по школу. Ми лишили ся як звірина на поли без будинків і без хліба. Страшно бідуємо!** Як була у нас битва, то наші мама схоронили ся до хати Рушника, де сиділи цілий час під комином. Гарматна куля перейшла крізь будинок і комин (пів ліктя понад голову мами), але не убила і не зранила нікого, хоч в хаті було повно людий. Як будинки палили, то так стріляли з вершків, що кулі як град летіли і через те ніхто не міг з хижі нічого винести. Люди ховали ся по ямах і там ратували своє житє перед смертию. Бог дав, що нікого не поранило, але зате всьо до чиста згоріло! Як зачинала ся війна, то ми складали обильні жертви на австрійський „Червоний Хрест": давали овес і сіно, пекли хліб, давали гроші і білі хустки. Мені взяли до війска двох синів, а третий син був шість тижнів на форшпанї. Вернув рано о 8-мій годині і зараз спалив ся віз у возарні. Пятьох форшпанів ще й доси не вернули. **Ми з Москалями не тримали ані їм не служили, бо хочемо остати ся такими, якими були наші діди і прадіди.** Наша церква не згоріла, а згоріли лише парканц довкола неї і фіртки. Я зібрав був трохи людий і разом з ними ратував, що було можна. Ксьоза не маємо тепер ніякого і тілько я сам опікує ся і служу домови божому. **В зимі люди дуже з голоду умирали.** У нас велика посуха, бо від зими не було дощу. Хто що посіяв, то те і заховязло в сухій земли. **Яка тепер тут біда, я того описати не годен. Най Вас Бог заварує від такої біди і нужди, яку ми тепер переживаємо! Не забудьте за нас, а Бог за Вас не забуде!** Купити не мож нігде нічого: ані зерна ані муки. Є лише бандури (картофлі) і кукурузяна мука — але дорога! Ми жиємо тілько бандурами. Нема навіть в що обути ся і одягнути ся — ходимо обдерті гірше ніж найбідійші жебраки. Як Ваша ласка, то пришліть нам хоч пару боґанчів (чобіт). Як кому виросте трошки озимини або конїчини, то не знає, що з тим зробити, бо нема де повозити. В нас була три рази велика битва. Вдало досить війска, але цивільним не стало ся нічого. Одна біда: **знищили всьо так, що ані перевесла не лишило ся!** В нас мало хто орав і сіяв. Худоби в селї нема. Заледви кільком людям удало ся з тяжкою бідою виховати корову де на дворі або в ямі. Робочої худоби нема жадної. **Деякі люди мали ще до недавна по одному коневи, але і тії Москалї забрали. Менї взяли два конї, чотири бики і одну корову.** Бідним голодуючим людям дають тепер по трохи бандури і кукурузяної муки. — Поздоровляю Вас всїх, Василь Янкович.

ОСТАТНЯ ПРИГАДКА.

Пригадуємо всїм Українцям з Ню Йорку, Бруклина, Джерзи Сіти, Нюарку, Йонкерс і инших сусїдних місцевостий, що

МАСОВЕ ВІЧЕ

в справі заложеня протесту проти вивезеня професора Грушевського на Сибір відбудеть ся

В ОТСЮ СУБОТУ, ДНЯ 18. ВЕРЕСНЯ О ГОД. 7. ВЕЧЕР.

Предсїдателем віча буде проф. унїверситету І. В. Гартман, а промови виголосять:

Проф. Гартман і Ф. Слободін, по анґлійськи; М. Байдюк, д-р С. Демидчук, Заплатинський, п-ні Луців і др. по українськи, і А. Агарков по російськи. Українські пісні відспіває Український Хор з Ню Йорку.

Між чужинцями є велике заінтересованє, тому ми мусимо масовою участию показати чужинцям, що нас дотинає до живого царське ярмо. Всї як один нїм ся вже о год. 7. вечер довкола Купер Юнїон Гол, уставлені в лінїю!

НОВИНКИ.

ДОКУМЕНТ МОСКОВСЬКОГО ВАРВАРСТВА.

„Львовський Вєстнік", урядовий орґан управи „Военного генерал-губернаторства Галїцїи" (Галичини), з дати „Львів, среда, 3 іюня (н. ст. 16. червня), 1915 ч. 98, оголосив урядово слїдуюче вiзванє: „Від Военного Генерал-Губернатора Галичини. Оголошенє. В цїли недопущеня до вербунку мужеського населеня Галичини в віцї від 18. до 50 лїт житя в ряди австро-угорської армії з тих місцевостий, які опускають російські війска, головний командант російських армій полудневo-западного фронту (с. є. в Галичинї) приказав всїх таких жителїв-мущин, кромі жидів, висилати в области російської держави, у волинську ґубернію, поручаючи їм брати з собою родини, домашнє майно, рогату худобу і конї. Супроти того поручаю тим особам, які вже тепер задумують виїхати в повисшу ґубернію на свій кошт, користати кромі зі звичайних ще і з надзвичайних („дополнительних") зелїзничих потягів, які будуть відїздити з головного двірця у Львові щодненно вечером, почавши від (3. с. є. н. ст. 16.) червня. Ті, що виїздають зелїзницями, мають заосмотрити ся („должни палучить") в лєґітимації з канцелярії генерал-губернатора. Є вказаним, щоби виїзджаючий брав з собою лише невелкий пакунок. — Львів, дня 2. (с. є. н. ст. 15.) червня. 1915. Военний Генерал-Губернатор Галичини, Генерал-Адютант, Граф Бобринской".

—o—

ВІДЗНАЧЕНЯ УКРАЇНСЬКИХ СЬВЯЩЕНИКІВ.

Віденська „Свобода" (ч. 26—27) пише:

Ріжні наші противники з всяких сторін накинули ся з вибухом війни на наших українських сьвящеників, кидаючи на них тяжке підозрінє ворожого заховання супроти австрійської держави. І справді з приводу ложних і злобних доносів богато з поміж українських сьвящеників, найлїпших австрійських патріотів, невинно потерпіло, богато безвинно з них сидїло і в Талєрґофі та в инших австрійських і угорських вязницях. Та правда остаточно вийшла на верх, невинних українських сьвящеників увільнено від всяких замітів злочинного поступованя або нельояльности супроти австрійської держави, а сї, котрі остали на місци і пережили тяжке московське панованє і на місци дали докази великого пожертвованя і горячого австрійського патріотизму, тепер по поворотї наших властий дістають признаня а навіть високі відзначеня від наших властий. Доси урядова Віденська газета-оголосила цїлий ряд українських сьвящеників, відзначених хрестами заслуги за хоробре поведенє перед ворогом, а одно з послїдних чисел тої газети доносить знова, що наш старенький Монарх надав золоті хрести заслуги з короною на стяжці медалї хоробрости слїдуючим українським сьвященикам: о. Йову Левицькому, парохови в Зеленій пов. Надвірна, о. Василеви Небиловцеви, парохови в Перегінську пов. Долина, о. Григорієви Сапрунї, сотрудникови в Перегінську і о. Михайлови Левицькому, парохови в Княжівськім пов. Долина. Надання високих відзначень українським сьвященикам за їх хоробре і патріотичне поведенє перед ворогом опрокидує всї клевети наших противників киданих у звісним нам їх інтересї на українське духовенство.

—o—

З ТОВАРИСТВА „ПРОСЬВІТА" У ЛЬВОВІ.

Дня 9. серпня 1915 відбуло ся перше засїданє присутних у Львові членів Головного виділу Товариства „Просьвіта". На засїданю явили ся пп.: д-р Евген Озаркевич, містоголова; Ярослав Колтунюк, член контрольної комісії; д-р Вол. Бачинський, член правничої комісії; Мик. Творидло і Осип Скрентович, члени економічної комісії; д-р Пежанський і д-р Ів. Крипякевич, члени видавничої комісії; Юл. Мудрак, член адміністрац. комісії і Мик. Яцків, судовий куратор на час російської інвазії. Засїданє отворив п. радн. д-р Озаркевич, витаючи всїх у ту радісну хвилю, коли товариство, закрите російськими властими, може наново розпочати свою хосенну для українського народу дїяльність. — Опісля зложив звіт з адміністрації судовий куратор Мик. Яцків. В дискусії, яка при сїм розвинула ся, підносено повну пожертвованя дїяльність п. Юл. Балицького, котрого стрінула за се доля засланя. З черги рішено розпочати сейчас дїяльність товариства і в тій цїли введено в житє видавничу комісію, яка має в найкоротшім часї зладити першу в сїм роцї членську книжку. Для полагодженя біжучих справ отворено постійну канцелярію з урядовими годинами від 11—1. Аж до повороту п. дир. Ганяка поручено веденє канцелярії д-ру Пежанському і Миколї Яцковому. До контрольної комісії вибрано п. Яр. Колтунюка і п. Скрентовича. Засїданя виділу мають відбувати ся як давнїйше кождого вівтірка. Наконець рішив виділ звернути ся до всїх філїй і читалень з зазивом, щоби сейчас розпочали свою дїяльність по думцї поміщеної в „Українськім Слові" відозви; до членів знов, щоби спішили товариству з помочию і складали залеглі членські вкладки.

—o—

„СВОБОДА" — ПАНСЬКА ГАЗЕТА.

„Народна Воля" в 71. ч. з 11. с. м. пише:

„Переживаємо дивні часї і можемо сподївати ся всїляких надзвичайних явищ в полїтицї, атмосфері, а навіть і в „Свободї". В ч. 102 ся панско-поважна газета помістила на здивованє усьому пролетарському мирови соціялістичний гимн „Червоний Прапор". Факт є фактом і ми українські пролетарі на дармо не ломім собі голов, шукаючи причин сього чудовного „явленія", але здіймімо шапки і гукнім „Славно! — бабусю „Свободо" — частуй нас такими колачами часто і частійше!"

„Свобода" має тепер около 20.000 читачів, або иншими словами 20.000 панів. Дійсно дивні часи.

Але тепер мусимо вважати, аби хто з нас, борони Боже, не вийшов на улицю без краватки, бо готова нас „Народна Воля" знов скасувати з панів. Треба тримати ся „питанду"! Як пани — то пани, то нема ради!

КОЖДИЙ ЧЛЕН „УКР. НАР. СОЮЗА" АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"

наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотїли би „Свободу" читати, отримає

ДАРОМ

РАХУНКОВУ КНИЖОЧКУ,

дуже практичну до обчислюваня всяких рахунків, вона є пожиточна так для бізнесменів як і для робітників.

Присилайте адреси до:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВЕЛИКА ОФЕРТА

Передна часть з пудером Zira вартує ½ ц.
Цїлий купон вартує ½ ц.

Цїлий купон і передна часть пудера має однакову вартість.
Одні і другі вимінюють на цїнні премії.
(Ся оферта кінчить ся 31 грудня, 1915)
P. Lorillard Co., Inc., New York Est. 1760

ЗАМОВЛЯЙТЕ УКРАЇНСЬКІ ВІДЗНАКИ

НА ПАМЯТКУ ТЕПЕРІШНОЇ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

Накладом **Української Народної Ради в Америцї**, з осїдком в Джерзи Сіти, Н. Дж., появили ся остатні відзнаки для американських Українців на памятку теперішної европейської війни:

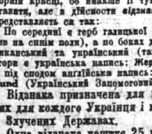

Ся відбитка представляє відзнаку лише з одній чорній краски, бо вимагає її тут не можна представити, але в дїйсности відзнака є кольорова і представляєть ся так:

По середині є герб галицької України (золотий лев на синім полї), а по боках два прапори: американський та український (також в красках); угора є українська напись: Жертвам війни 1915, а під сподом анґлійска напись: Ukrainian Relief Fund (Український Запомогований Фонд).

Відзнака призначена для ношеня на грудях для кождого Українця і кождої Українки у Злучених Державах.

Одна відзнака коштує 25 цент., а коли орґанізація або комітет замовляє більшу скількість, то платять за кожду штуку лише 3 ц. (на покрите коштів і пересилки); можуть продасть відзнаки по 25 цент., то має решту вислати до У. Н. Ради на Фонд визволеня України.

Замовленя і переписку висилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL COUNCIL
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПЛАЧ ЛУЦИКА В КАНАДІ.

Колись Луцик зпід Бескида
Так тяженько не думав,
Бо он в лучшім щастю видів
І горівку попивав.

* * *

Коли цар, шинкар преславний
Що горівку шинкував,
Луцик не був православний,
А а царем уже вправ.

Як засяде коло бари,
А приладнам ти прийде, —
Співать мусиш з ним до пари:
„Пити чи ні — все умреш!"

Гей, яні то часи були,
Як той цар ще був шинкар:
Луцик радість спізнав з бочки
І всі сльози лив в пугар!

І як смуток плив із серця,
Або радість як пілла, —
Вкрадала ся душа в перця
І повзів була.

Героїчні часи були,
Та минули ся як сон: —
Мої пісні пелинули
Гень під царський злотий трон.

* * *

Але того щастя мати
Давно в темнім гробі спит;
Не хочу ю споминати,
Бо жаль серце роздавит.

Ніби час новий приходить,
Ніби цар уже не цар,
Бо „політику" зміняє
І кричить: „Я не шинкар!"

І дійствительно горівки
Не шинкує уже цар,
А зібрав усю і вилив
На „атечества" вівтар.

За царем пішлов я смурно
І горівки сь відрік,
І, як бачите, не пю я
Ні не їм її вже рік.

Для „атечества" на старість
І цара так пощу я,
Та зі мною цілий рік вже
Постить муза теж моя.

Як вам звісно, русскі брата,
Піч тому лише горять,
Що господар чи газдиня
Дрова в неї все гатить.

А таксамо поет русский
Пісні сипле на папір,
Як горівочки дієтаю
Або пива кільна мір.

Дух тоді стає крилатий
І лабатий як нацап
І по хмарах уганяє
Як по горах дурний цап.

Коли є вже „вдохновенє"
Від горівки і від хмар,
Тоді йде „стихотворенє"
З вдячности за велий дар.

Але нині, господине,
На горівку в мене піст: —
Днесь без неї моя муза
Сховала під себе хвіст!

Моє серце з туги вяне,
Як поглянє і узрить,
Що та муза куцохвоста
Як фонетика сидить!

Як би в мене бук на неї,
Я би їй ще показав,
За хвіст її би вчіпив ся
І під хмари так пігнав!

* * *

Але того щастя мати
Давно в темнім гробі спит,
Не хочу ю споминати,
Бо жаль серце роздавит.

Аж раз мені в ені щось снить ся,
Я ніби каже: Попробуй
Ще „айскрімом" збудить музу,
Вставай скоро, не дармуй!

Встав я, йду до Вінніпеґу,
Просто в перший „менді-стор"
Я за два ніклі „вердиаюю"
Чистий „айскрім", „нехіт мор!"

А тимчасом опухаю
Закладаю на свій ніс;
Грек гадає, що то чари
Я до шпору ту приніс.

Але що ти, дурний Греку,
Розумієш ся на тім!
Перед себе кладу теку
Й рікнучасно „айскрім" їм.

„Айскрім" добрий, бо з „пічесів"
Або з „чоколет" він був,
А може і з „ганеаберіе",
Не тямлю уже, забув.

Тож я скоро з ним ся справив
І тарілку облизав,
Але нарешті поетичний
Приходити я не гадав.

А чорти з тобою, Греку,
То такий то твій „айскрім"?
Подивись на мою теку,
А подиш би тобі гріх!

Я-ж по тобі сподівав ся,
Що ти збудиш в мені дух
Стихотворний, що на Руси
Твердо-русский зробить рух!?

А тимчасом пішли ніклі,
А за ними і „айскрім"!
Таріль чистий лиш остав ся,
Я тепа чистая рим нім!

Що ж робити, господине,
Без горівочки не йде;
Від „айскріму" тепер Луцик
Вже постом не буде!

Біль великий, жаль тяженький,
Жаль давно минулих літ.
Жаль нарід, як стиг за стихом
Сплав ся як з грушки цвіт!

Чи ти бачиш, государю,
Православний русский цар?
Яку мерзку я принесу
На „атечества" вівтар?

Чи ти бачиш, що горівку
Кинув я в тобою вруз?
І поезій вже не пишу,
Відкоп я твій указ!?

Чи ти бачиш мою муку,
Котру я собі я давлю?
І отяки мої, мотрики
На папір уже на злю?

Чи ти бачиш, що без води
„Духа русского" нема?
Чи ти чуєш, що без духа
Муза теж моя німа?

Чи ти бачиш, що та муза
Вже не плодить нич стихів?
Чи ти чуєш, що я — Луцик,
Занімів, закаменів?

Ой, не бачиш, ой не чуєш,
Бо хоч як твердий ти цар,
То би змяк на себе мій голос
І прислав для мене дар!

Про сей дар, мій білий царю,
Знає уся русска твар,
Се, преславний государю,
Повний русский наш пугар!

* * *

Але того щастя мати
Давно в темнім гробі спит;
Не хочу ю споминати,
Бо жаль серце роздавит.

Написав Данило Панікадило.

ОГОЛОШЕНЯ НАРОДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

Звертаємо увагу всіх наших Земляків в Америці, що Українська Народна Рада отворила щойно бюро під назвою „Народна Канцелярія" для удїлювання пояснень і інформацій при зносинах зі старим краєм.

До обовязу дїлання „Народної Канцелярії" належить:

1) Посередничити в пересилці листів до старого краю. Належитість виносить 25 цнт. (В тій сумі містить ся вже оплата листу до старого краю, оплата листу зі старого краю і оплата листу до посилаючого).

2) Удїлювати інформацій і вишукувати місце побуту кревних або знакомих в старім краю. Належитість на покрите коштів, переписки і оголошеня виносить 50 цнт.

3) Посередничити при пересилці гроший до старого краю. Гроші пересилать ся через найпевнїйші компанії і по найвисшім курсї.

4) Удїлювати ради і вказівки в справах спадкових, військових і т. п.

Інформації і ради, які мають значіне для ширшого загалу, будуть стало оголошувані в „Свободі".

„Народна Канцелярія" стоїть в зносинах зі всіми важнїйшими комітетами і товариствами в старім краю.

Просимо відносити ся до нас з повним довірєм. Бюро заложене не для зисків, але для охорони наших земляків перед визиском.

Цїлий чистий зиск з доходів бюра призначений на „Фонд визволеня України".

Отсим повідомляємо всїх інтересованих, що листи до старого краю відсилаємо кождого тижня, покористуючи ся найдогіднїйшими кораблями. Окремих посьлідок на висилки листи ми не пересилаємо, хиба на случай, коли лист до старого краю був реджістрований (пересилка реджістрованого листа до краю коштує 40 ц.).

Гроші передаємо до пересилки кождої пятниці. Тому хто бажає собі, щоби гроші відійшли до старого краю, повинен постарати ся, щоби до четверга находили ся вони в наших руках. Посьвідчене банку на висилку гроший посилаємо точно того дня, коли гроші зістали до краю вислані.

Всї чеки, монї ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

INFORMATION BUREAU,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Народна Канцелярія
„Укр. Нар. Ради" в Америці.

До Хвальних Українських Товариств і Комітетів парохіяльних в Дітроїт, Міш.

Отсим подаєть ся до відома, що місцева „Українська Народна Рада" в Дітроїт, Міш., рішила уладити на звільню дня 12. вересня б. р. учадити „тег-дей", то є збірку добровільних жертв на улицях для потерпілих у теперішній війні Українців. В тій справі місцева „Українська Народна Рада" вичває місцеві українські Товариства і Комітети парохіяльні до висилки своїх відпоручників на спільну нараду в цїли уладженя „тег-дей". Ся нарада відбудеть ся дня 26. вересня, то є в неділю, о год. 4-тій пополудни, в залї парохіяльній при ул. Сікот, ч. 82.

В єдности сила!

За Раду: Андрій Блащук, рекордовий секр.

Позір! Сиракюзні Українці! і з околиці!
Заходом Українського Тов. „Запорожська Січ" відбуде ся
в суботу, дня 25. вересня 1915 р.
ПЕРШКА ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
в сім році
в гали Івана Рипки,
1400 Бернет Евню, корнер Ґрінвей,
Сиракюз, Н. Й.
ПОЧАТОК О ГОДИНІ 8-ій ВЕЧЕР.
Музика первородна.
Вступ 25 цнт. для мущин; для женщин вступ вільний.
ДОХІД З СЕГО БАЛЮ ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ ПОТЕРПЛЯВШИХ НАШИХ БРАТІВ В СТАРІМ КРАЮ А ЧАСТЬ НА ПРАПОР ТОВАРИСТВА.
На сей баль запрошуємо сердечно всїх Українців що мешкають в місті і околиці до найчисленнїйшої участи, де до танців вні до відпу а до полечи вашим братам.
Гура хлопці, гура живо
В гали одно якнер швидко, w110
Що я до того в цилим ледом,
Дасть ся пити, як ся в медом.
За добру забаву ручить
КОМІТЕТ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубрицї платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень жиндтьи не приймаєть.)

Пошукую у важній справі ЄЛЕНУ САХАРЧУК з села Камінки, повіт Серет, Буковина. Перед роком перебувала в Монтреал, Канада. Хто би о ній знав або вона сама зволить зголосити ся на адресу: Peter Lazarenko, P. O. Ardberg, Robertson, Ont., Canada. 110-112

Ілія Ластівка з Шубранця пошукує своїх синотів або сестричних синів, котрі перебували в Саскачевані, Канада, а іменно: ЮСТИНА МАГАЛЕВИЧА, НИКОЛУ РАДИША і ЮСТИНА РАДИША, родом з села Шубранця, пов. Чернівці, Буковина. Хто би о них знав або вони самі, нехай зголосять ся на адресу: Alex Lastiwka, Box 63, P. O. Ford, Ont., Can. 109-11

Пп. В. БАВОЛЯК з Актон, Онт., В. КОЗА з Савона, Б. Кеч. і В. КАЧУРОВСЬКИЙ з Вінніпег, Ман. зволять подати свої теперішні адреси до адміністрациї „Свободи". Справа дотичить висилки пляш передплати на „Свободу". 109—

ПОТРЕБУЄМО АГЕНТІВ В КОЖДІМ МІСТІ ДО РОЗПРОДАЖИ НАШИХ СЬВІТОВОЇ СЛАВИ ПРОДУКТІВ, ЯКИХ ПОТРІБНО У КОЖДІЙ ХАТІ. Можете заробити легко 25—30 долярів а навіть й більше кождого тижня. Не потребо зразу ані капіталу. Можете також займатись сею розпродажи в годинах вільних від праці. Пишіть сейчас за окрутом, зробимо з контрактом до: Marvel Products Company, 829 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa. 103-c

В важній справі просить ся о подане адреси ВП. П. І. ТАЛАПАША, родом з Лабови, повіт Сандецкого. Сам, або хто би знав про його адресу, зволить ласкаво донести на адресу: о. Ст. Подлуский, 340 — First St., Troy, N. Y. 108-110

Пошукую в важній справі своєї жінки МАРІЇ МУРЗА, котра з донькою Анною перед 14 роками мене опустила. Маю перебувати в Вілмоки. Прошу Та жене, зголосити ся в всьо Тобі прошу. Сама, або хто би знав про її адресу або сакаво зволить ласкаво зголоситись на адресу: Mike Murza, 340 — First St., Troy, N. Y. 108-110

ПРИЙМЕ СЕЙЧАС ПОСАДУ до заряду домом у сьвященика, знаменита кухарка, працьовита і інтелігентна женщина. Ласкаві зголошеня просить ся висилати на адресу: Posada, c/o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 107-110

Прошу ОЛЕНУ СИДОРАКА або його сестру, щоби зголосили ся до мене по лист, який прийшов зі старого краю від Вашого брата Романа Сидорака, котрий служить при Січових Стрільцях враз з моїм братом в Галичині. — Роман Сидорак, пов. Бережани. — Адреса: Tekla Shawinska, 524 E. 5th St., New York, N. Y. 108-110

ОБРАЗИ СЬВЯТИХ ПО 25 ЦНТ.
БРАЗ ЦІСАРЯ ФРАНЦ ЙОСИФА, великий, артистично виконечений в кольорах 50 цнт. — Печатки гумові від 50 цнт. — датники і т. д. — Ґрамофони і рекорди. — Чи Ви хочете одержати себе? — В такім разі удавайтесь лише від адресу: 110c
MARIA KOSTIW
60 Sussex St. Jersey City, N. J.

НАУКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ для мущин і женщин.
Практичний курс комерсиял і курс торговельний, з вправи в тлумаченю, читаню і писаню від 8. до 9.30. Учениць розділено на класи відповідно знаня англійської мови. Іспитують після їх здібности. Безплатні місячні торговельні сьвідоцтва. Платить ся $2.00 місячно. Школа отворена 28-го серпня. Голосіть ся-або пишіть по подробиці і поясненя до головної науково інспекциї:
Y. M. C. A.
1421 Arch St., Philadelphia, Pa. 105-115

КАТАЛЬОГ ДАРОМ! ДАРОМ!
Пишіть сейчас нині по безплатний ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ КАТАЛЬОГ. Сам найновійших нинїшнього видання, не пошлете нікоди нарешті, бо заощадите гроші. Пишіть на адресу: 104
RUSKA KNYHARNIA IMPORTOWA,
951 W. Erie St., Dept. II., Chicago, Ill

ПОЗІР РОДИНИЦІ! Виробленю ГЕРДАНЦІ з вирізків до годинників з горбом у Америці. Ціна одного гердацка без годинника 2 долари, з вільним гваранованим годинником 3 доляри. Маємо також вирізки у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один боч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ПОЗІР! ВАЖНЕ! ЧИТАЙТЕ!
Вже вийшла на 100 сторін Ілюстрована (з дуже гарними образками) книжка
„З ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ".
В тій книжці є описані всї головні і буковинські події, міста, містечка і села до котелер ґазети Мегсідї. Єсли не маєте з дому такого листа, то з тої книжки довідаєтесь, що ся діє з Вашій родинній місцевости. Сам всїх убитих, ранених і зниклих Русинів-Українців і Поляків з подвигом, хто де служив при війску і хто звідки походить родом і з котрого повіту.
Ся книжка є дуже важна і інтересна, повинна находитись у кождого і в кождій хаті.
Ціна 50 цнт. Поважаючі вкнуть прислати мені-ордер або стампсами (канадійськими не приймаєть). Агентам значний опуст. 103c-11
SKLAD KNYZOK, B. Kulikowski,
445 E. 9th St., Dep. 3. New York, N. Y.

РОДИМЦІ! ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

ПОДАЮ ДО ВІДОМА УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ, ЩО
1) Я є українським християнським лікарем, котрий говорить по українськи;
2) Я лічу медично і хірурґічно недуги ни: слабости ушей, носа, горла, очей, легких, серця, жолудка, нирок, печени, нервові слабости, гнеройди і секретні недуги мущин і полові женщин.
3) Я не є лікарем з медичної клїніки або інституту, ані я не зву себе кроресором, ані звичайно роблять бізнес через телефон (такий титул може хто набрав уживати в Америці і він не має ніякої вартости), але з огляду на мою численну практику в многих шпиталях, я є в стані дати Вам можливо найлїпшу оцїну і поради.
4) Удїляю охотно відповіди на всякі запити кождому, хто де мене зголосить або пишеться: 96—
Dr. JOHN SMITH, Jr., 304 E. 14th St., New York, N. Y.
Офісові години: від 9-ої до 1-ої в дни і від 6-ої до 8-ої вечер. В неділї: від 9-ої до 2-ої в дня.

ДО ВАС ХОРІ!
Як Ви хорі — се є знаком, що Ваша кров є у злім стані. Кров — се житє чоловіка, — так каже сьв. Біблія. Як Вам щось доляга удайте ся до нас і замовте собі у нас лікарство STANDARD REMEDY. Як Ви хочете позбутись слідуючих недуг, удайтесь до нас і замовте за 1 дол. наше лікарство STANDARD REMEDY. Лікарство помагає на брак апетиту, жолудок, нирки, гемороїди, біль голови, фрефер, нестривність, болями на тїлї, загарднене, перестудане, на утруди, слабости жіночі, виходи на тварі як прищі. Пишіть нам лише одного долара, а ми Вам сейчас вишлемо наше лікарство з інструкцією як уживати. Не відкладайте на завтра, але пишіть нині до нас, залучаючи 1 доляра на Standard-Remedy. 110c20
Монї-ордера виписуйте:
THE STANDARD MEDICAL SOCIETY,
3 PINE STREET, Room 118, NEW YORK, N. Y.

Пошукуєть ся Винаходів!
ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ
і для тих, котрі хотять займати ся справами всяких винаходів, є вельми придатною моя книжка п. заг.:
„ЩО ВИНАЯТИ!"
з тисячами нових винаходів, з поясненями про патентоване винаходів і понад
СТО СТОРІН ДРУКУ.
Дарон висилаю кождому, хто її жадає. Поясненя і поради безплатні. Провірюваню, чи даний винахід надасть ся опатентованя, полагоджую скоро ЗОВСІМ БЕЗПЛАТНО, бо мій офіс є в місті Вашінґтон, осідку Уряду патентів Злуч. Держав.
Пиши що нині по руські на слідуючу адресу:
A. M. WILSON
реґістрований адвокат для 53c патентів
311 VICTOR BLDG.,
WASHINGTON, D. C.

РУСЬКИЙ ЛЇЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.
(Староправного християнського лікаря.)
Се лїчниче заведене має вже виробленку славу. Спеціяльно лїчить тут вистарані молодкові недуги, як також перестудженє, кашлецє легких і другі внутрішні недуги, опісленості і нервові, недуги мущин і женщин. Щолкотто, виходячи з ревматизму, нервизм і рем. анемія, скірні виходи. Ліки виробляють ся під догляд лікаря в виборних від привезених зі старого краю. Лікар говорить по руськи. 25—Інститут отворений що-дня від ранїх до 7-ої вечером і заключаючи неділї.
Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th St. New York, N. Y.
Betw. 1st Ave. & Ave. A.

РОДИМЦІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

КАТАЛЬОГ НАЙКРАЩИХ ШТУК МАТІЧНИХ
з зелїзним приборами, як: цьвяги, тарілки, ножики, шпильки, карти, куші, лотереєвий заміняти воду у вино, молоко, чорнило, штуки лиздарі річні і богато других, яких можеш легко виконає а притім розвеселить товариство і наробити може заробити сили гроші. Так, що хотять виступити в театрах, учимо в нашій школі по простуючій цїні. Катальоґ висилаємо даром.
Адресуйте:
UNIV. SALE HOUSE,
126 E. 7th St., New York, N. Y. 89c

ВОЛОСЄ
відросте Вам назад через застосоване наукової методи.
ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН БЕЗПЛАТНО
Чи Вам випадає волосє? Чи Ви посивіли зі старости? Чи доня вичечилась і лиш? Чи маєте порлі? чи сверблять Вас скіри? Чи Ви в лисі, чи доперви починаєте лисїти?
Коли Ви терпите кору з вишисних недуг, то не зволїйте, але старайтесь запобічи сему, і замовіть собі ілюстровану книжку в руській мові під заг.:
„ПРАВДА О ВОЛОСЮ".
До лїчня.
Перша тиждень.
Друга тиждень.
Третяк тиждень.
Шестий тиждень.
ляну малисан один з европейських спеціялістів. Ся книга обнимає слїдуючі розділи:
Чудеса з волосєм. Будова волосся і тїнець. Причина випадання волосся і лисеня. Як забезпечити здоровий і гарний поріст волосся. Свербіб, якими можна відзнати волосє в 6-ох тижнях. Сива волосє. Борода. Письма з приміняєм адекватних видїлєнїв.
БЕЗПЛАТНА КУРАЦІЯ.
Упевняємо Вас, що наш власний лїк знаний: Кальвакура заздбігає випаданю волосся, знищить порлї і усуває сверблене скіри, зміцнює і спричиняє новий поріст волосся. За 10 центів сріблом або почтовими марками, вишлемо Вам дозаровий лїк КАЛЬВАКУРА № 1 враз зазнане згаданою книжкою: ПРАВДА О ВОЛОСЮ. Бетність се оголошене і залиш до нас враз з своєю докладною адресою, залучаючи 10 центів до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. Тво
UNION LABORATORY,
Box 501, UNION, N. Y.
Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу висилати мені сейчас Вашу дозаровку КАЛЬВАКУРУ № 1. І Вашу книжку „Правда о волосю".
(Допучить се до Вашого замовлення)

ВАЖНА НОВІСТЬ.
КАТАЛЬОГ ПІД НАЗВОЮ:
„ЗБІРНИК СИЛИ, ЗДОРОВЛЯ І ДОВГОЛІТЯ"
друкований в рідній українській мові, можете найти з друку. Вишлемо даром кождому, що пришле свій адрес.
MINNESOTA CHEMICAL MFG. CO.
St. Paul, Minn.

ПОЗІР! Одинока школа механіків, шоферів і ґаражів в польській мові. На літо отвирасть сезон автомобільний. На що Вам оставати без праці, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає комплетний курс, який треває 4 тижні. Наука в день або в ночи. Гарантуємо лайсенси. Кошт $15.
International School of Automobile Engineering, 88-91
147 E. 40th St., New York

ПОДУВ ВІЙНИ
стрясе цілою Европою і змете наших ворогів, як би ніколи їх не було.
Що війна зробить в краю з нашими ворогами, те саме зробить тут
БОЛГАРСЬКА КРОВНА ГЕРБАТА
з нашими ворогами, котрі обявляють ся в роді всїляних недуг жолудка, утроби, легких, нестривности, нервовости, простудженя, болю голови і т. д., а що більше не лише усуне наведені хороби, але проти них забезпечить кождого хто уживати буде нашу гербату і дасть йому тривале і кріпке здоровлє.
БОЛГАРСЬКА КРОВНА ГЕРБАТА
є природним, незрівнаним лїком, котрий не лише усуває в суставах нагромаджену злу кров і непотрібні тканини але витворює і вливає до жил здорову сьвіжу кров.
БОЛГАРСЬКА КРОВНА ГЕРБАТА
утворений з 13 природних зіль тайною процедурою лік, перевисшає усї другі так перехвалені і з великим шумом оголошувані пігулки, цукорки чи инші чудесні медицини.
Найлїпшим доказом доброти нашої гербати є хиба се, що ми є не цїлім році більше як 200.000 пачок розпродали.
Одну велику на 5 місяців для цїлої родини вистарчаючу пачку отримає кождий, висилаючи $1.00 до
MARVEL PRODUCTS COMPANY
329 LIBERTY AVE.,
Pittsburgh, Pa.

ОДИНОКИЙ ПОГРЕБНИК
в JERSEY CITY, N. J.
котрий не належить до тресту і через те може зробити Вам як найдешевше. Має виставні каравани, карети, автомобілї, як також доставне гарні квіти. Цїни є належну дешевше як деинде. Не слухайте підмовів всяких нечуснїйших агентів, але удавайтесь лиш до мене з повним довірєм. Пишіть на мою адресу: 92c—
Т. ВОЙЦЕХОВСЬКИЙ
131 Sussex St., і повер. 4 другий офіс від ч. 425 Jersey Ave., pir Grand St.,
Jersey City, N. J.

Читайте руські книжки і газети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила.